

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 1/15

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

22 грудня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОБОРОННА ЕКОНОМІКА»»**

для здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня «доктор філософії»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукова програма «Економіка»
факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
15 грудня 2023 р., протокол № 12

Завідувач кафедри

Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-наукової програми

Юлія МОРОЗ

Розробник: д.е.н., д.н.д.у., проф., завідувач кафедри Світлана СВІРКО

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк2/15

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-науковий ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна, заочна, вечірня форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна
Модулів – 1	051 «Економіка»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		2
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		2
Тижневих годин: аудиторних – 3 самостійної роботи – 2,6	Освітньо-науковий ступінь «доктор філософії»	Лекції
		16 год.
		Практичні
		32 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		42 год.
		Вид контролю: екзамен

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк3/15

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів системи теоретичних знань та практичних навичок і умінь у сфері оборонної економіки, як підґрунтя продукування нових наукових ідей та практичних механізмів в межах вищевказаної сфери економіки. Після опанування курсу здобувачі ступеня доктор філософії мають: розуміти роль оборонної економіки в забезпеченні національної безпеки держави, знати її структуру, механізми та закономірності функціонування як у мирний, так і у військовий час, а також вміти застосовувати ці знання для виявлення сучасних проблем оборонної економіки, дослідження механізмів формування військово-економічних, фінансових, ресурсних потенціалів іноземних держав та імплементації результатів досліджень у вітчизняну практику.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування розуміння важливості ролі оборонної економіки в системі національної економіки та національної безпеки;
- набуття здобувачами компетентності і професіоналізму у сфері оборонної економіки;
- розвиток практичних навичок та вмінь щодо розв'язання завдань оборонної економіки;
- вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду реалізації положень оборонної економіки;

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК07. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень

ЗК08. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК08. Здатність адаптувати та впроваджувати в сфері обороноздатності передовий досвід країн, зарубіжних підприємств, ТНК, урядових та неурядових установ.

СК10. Здатність досліджувати проблеми оборонної економіки та військово-економічних, фінансових, ресурсних потенціалів іноземних держав

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк4/15

СК11. Здатність здійснювати техніко-економічний, фінансовий та стратегічний аналіз діяльності оборонних підприємств.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 051 «Економіка»:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН12. Розуміти роль оборонної економіки в забезпеченні національної безпеки держави, знати її структуру, механізми та закономірності функціонування як у мирний, так і у військовий час, а також вміти застосовувати ці знання для виявлення сучасних проблем оборонної економіки, дослідження механізмів формування військово-економічних, фінансових, ресурсних потенціалів іноземних держав та імплементації результатів досліджень у вітчизняну практику.

РН13. Вміти проводити техніко-економічний, фінансовий та стратегічний аналіз діяльності оборонних підприємств із використанням сучасних аналітичних інструментів, а також робити висновки за результатами здійснених досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОБОРОННА ЕКОНОМІКА: ІСТОРИЧНИЙ ПОСТУП ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ

Тема 1. Концептуалізація положень оборонної економіки

- 1.1. Понятійний дискурс щодо категорії «оборонна економіка».
- 1.2. Роль оборонної економіки в національній економіці країни.
- 1.3. Складові, структура та принципи організації оборонної економіки.

Тема 2. Воєнно-економічна безпека країни

- 2.1. Воєнно-економічна безпека в системі національної безпеки країни.
- 2.2. Основні напрями забезпечення воєнно-економічної безпеки країни.
- 2.3. Нормативно-правове забезпечення воєнно-економічної безпеки та оборонної економіки.

Тема 3. Історичний шлях оборонної економіки України: від конверсії до необхідності відбудови

- 3.1. Витоки становлення оборонної економіки України.
- 3.2. Конверсійні тренди кінця ХХ – початку ХХІ століття.
- 3.3. Військова агресія проти України як детермінанта відбудови оборонної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк5/15

економіки України.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СКЛАДОВІ ОБОРОННОЇ ЕКОНОМІКИ: ФУНКЦІОНАЛЬНО-ДОСЛІДНИЙ АСПЕКТ

Тема 4. Оборонний бюджет країни.

- 4.1. Державні фінанси як основа оборонного бюджету країни.
- 4.2. Структура та принципи організації оборонного бюджету країни.
- 4.3. Оборонно-бюджетний процес.

Тема 5. Економіка матеріально-технічного забезпечення ЗСУ

- 5.1. Економічна характеристика процесу МТЗ ЗСУ.
- 5.2. Планування ресурсів МТЗ ЗСУ.
- 5.3. Ціноутворення в плануванні МТЗ ЗСУ.
- 5.4. Основні фонди в системі МТЗ ЗСУ.
- 5.5. Експлуатація та ремонт озброєння та військової техніки.

Тема 6. Економіка наукових досліджень та розробок у ЗСУ

- 6.1. НТП та його значення для зміцнення обороноздатності країни.
- 6.2. Економічні основи організації наукових досліджень та розробок у Міністерстві оборони України.
- 6.3. Планування наукової та науково-технічної діяльності.

Тема 7. Економіка бойової та гуманітарної підготовки ЗСУ

- 7.1. Склад і структура економіки бойової підготовки військ.
- 7.2. Склад і структура економіки гуманітарної підготовки військ.

Тема 8. Економіка виробничої сфери збройних сил України

- 8.1. Промислове виробництво в ЗСУ.
- 8.2. Капітальне будівництво в ЗСУ.
- 8.3. Підприємства сільського господарства в ЗСУ.
- 8.4. Військова торгівля в ЗСУ.

Тема 9. Трудові ресурси у оборонній економіці країни

- 9.1. Військова праця як особлива галузь суспільної праці.
- 9.2. Кооперація військової праці в умовах НТР.
- 9.3. Праця службовців в економіці ЗСУ.
- 9.4. Витрати на війські кадри та їх підготовку.

Тема 10. Економічна мобілізація

- 10.1. Сутність економічної мобілізації.
- 10.2. Проблеми мобілізаційної підготовки економіки країни.

Тема 11. Управління оборонною економікою країни

- 11.1. Поняття і принципи управління оборонною економікою.
- 11.2. Функції управління оборонною економікою.
- 11.3. Організація та методи управління оборонною економікою.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк6/15

11.4.Обліково-аналітичне забезпечення прийняття рішень в управлінні оборонній економіці.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБОРОННОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 12. Оборонна економіка: світові приклади та тренди

- 12.1. Оборонні економіки країн Північної та Південної Америки.
- 12.2. Оборонні економіки країн Європи.
- 12.3. Оборонні економіки країн Азії.
- 12.4. Проблеми та перспективи розвитку оборонної економіки України.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОБОРОННА ЕКОНОМІКА: ІСТОРИЧНИЙ ПОСТУП ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ				
Тема 1. Концептуалізація положень оборонної економіки	5	1	2	2
Тема 2. Воєнно-економічна безпека країни	5	1	2	2
Тема 3. Історичний шлях оборонної економіки України: від конверсії до необхідності відбудови	14	2	4	8
Разом за змістовий модуль 1	24	4	8	12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СКЛАДОВІ ОБОРОННОЇ ЕКОНОМІКИ: ФУНКЦІОНАЛЬНО-ДОСЛІДНИЙ АСПЕКТ				
Тема 4. Оборонний бюджет країни	10	2	4	4
Тема 5. Економіка матеріально-технічного забезпечення ЗСУ	10	2	4	4
Тема 6. Економіка наукових досліджень та розробок у ЗСУ	4	1	1	2
Тема 7. Економіка бойової та гуманітарної підготовки ЗСУ	4	1	2	1
Тема 8. Економіка виробничої сфери збройних сил України	9	1	4	4
Тема 9. Трудові ресурси у оборонній економіці країни	5	1	2	2
Тема 10. Економічна мобілізація	3	1	1	1
Тема 11. Управління оборонною економікою країни	12	2	4	6
Разом за змістовий модуль 2	57	11	22	24
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБОРОННОЇ ЕКОНОМІКИ				
Тема 12. Оборонна економіка: світові приклади та тренди	9	1	2	6
Разом за змістовий модуль 3	9	1	2	6
ВСЬОГО	90	16	32	42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк7/15

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуалізація положень оборонної економіки	2
2	Тема 2. Воєнно-економічна безпека країни	2
3	Тема 3. Історичний шлях оборонної економіки України: від конверсії до необхідності відбудови	4
4	Тема 4. Оборонний бюджет країни	4
5	Тема 5. Економіка матеріально-технічного забезпечення ЗСУ	4
6	Тема 6. Економіка наукових досліджень та розробок у ЗСУ	1
7	Тема 7. Економіка бойової та гуманітарної підготовки ЗСУ	2
8	Тема 8. Економіка виробничої сфери збройних сил України	4
9	Тема 9. Трудові ресурси у оборонній економіці країни	2
10	Тема 10. Економічна мобілізація	1
11	Тема 11. Управління оборонною економікою країни	4
12	Тема 12. Оборонна економіка: світові приклади та тренди	2
РАЗОМ		32

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концептуалізація положень оборонної економіки 1. Понятійний дискурс щодо поняття «оборонна економіка»	2
2	Тема 2. Воєнно-економічна безпека країни 1. Воєнно-економічна безпека в системі національної безпеки країни	2
3	Тема 3. Історичний шлях оборонної економіки України: від конверсії до необхідності відбудови 1. Витоки становлення оборонної економіки України	8
4	Тема 4. Оборонний бюджет країни 1. Державні фінанси як основа оборонного бюджету країни	4
5	Тема 5. Економіка матеріально-технічного забезпечення ЗСУ 1. Ціноутворення в плануванні МТЗ ЗСУ	4
6	Тема 6. Економіка наукових досліджень та розробок у ЗСУ 1. НТП та його значення для зміцнення обороноздатності країни	2
7	Тема 7. Економіка бойової та гуманітарної підготовки ЗСУ 1. Поняття бойової та гуманітарної підготовки ЗСУ	1
8	Тема 8. Економіка виробничої сфери збройних сил України 1. Підприємства сільського господарства в ЗСУ 2. Військова торгівля в ЗСУ	4
9	Тема 9. Тема 9. Трудові ресурси у оборонній економіці країни 1. Військова праця як особлива галузь суспільної праці	2
10	Тема 10. Економічна мобілізація. 1. Сутність економічної мобілізації	1
11	Тема 11. Управління оборонною економікою країни 1. Поняття і принципи управління оборонною економікою 2. Функції управління оборонною економікою	6
12	Тема 12. Оборонна економіка: світові приклади та тренди 1. Оборонні економіки країни Азії	6
РАЗОМ		42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк8/15

7. Індивідуальні завдання

Завдання 1. Провести опрацювання вітчизняного законодавства з питань економіки та оборони, на підставі чого виокремити нормативно-правові акти, що регламентують питання оборонної економіки. Результати оформити у вигляді таблиці 1

Таблиця 1. Нормативно-правові акти з питань оборонної економіки

Назва нормативно-правового акту	Основний зміст нормативно-правового акту

Завдання 2. Провести опрацювання вітчизняного законодавства з питань національної безпеки та її складових, на підставі чого виокремити нормативно-правові акти, що регламентують питання воєнно-економічної безпеки. Результати оформити у вигляді таблиці 2

Таблиця 2. Нормативно-правові акти з питань воєнно-економічної безпеки

Назва нормативно-правового акту	Основний зміст нормативно-правового акту

Завдання 3. Здійснити розрахунок економічної безпеки країни за останні 10 років згідно методики, що викладена в Методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 № 1277 (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>).

Визначити динаміку розвитку економічної безпеки України за вказані роки.

Результати представити у вигляді таблиці 3.

Провести аналіз та зробити відповідні висновки щодо отриманих показників.

Таблиця 3/ Рівень економічної безпеки України за р.р.

Рік	Показник економічної безпеки	Відхилення від попереднього року	
		абсолютне (в од.)	відносне (%)

Завдання 4. На основі опрацьованих лекційних матеріалів та залучення додаткових літературних джерел провести періодизації розвитку оборонної економіки України. Результат представити у вигляді таблиці 4.

Таблиця 4

Період часу	Назва етапу	Характерні риси етапу

Завдання 5. На підставі відповідних цифрових даних Законів України «Про Державний бюджету України на рік» ([Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>) визначити оборонний бюджет країни за останні 30 років та відповідні споріднені до нього показники. Результати представити у вигляді таблиці 4.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк9/15

Провести аналіз отриманих показників та зробити відповідні висновки.

Таблиця 5. Оборонний бюджет України зар.р.

Рік	Видатки на оборону	Усього видатків державного бюджету	Відхилення від попереднього року		Питома вага видатків на оборону у загальному обсягу видатків (%)
			абсолютне (грн.)	відносне (%)	

Завдання 6. Опрацювати зміст таких нормативних документів як URL: <https://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformi-ta-planuvannya-u-sferi-oboroni/>:

Військовий стандарти 01.040.010-2021(01).Оборонне планування. Програмно-проектний менеджмент. Управління програмою/підпрограмою проєктів.

Військовий стандарти 01.040.011-2021(01).Оборонне планування. Програмно-проектний менеджмент. Управління проєктами.

Порядок організації та здійснення військового планування в Міністерстві оборони України, Збройних силах України та інших складових сил оборони: Наказ Міністерства оборони України від 22.12.2020 №484 та викласти у формі таблиці 6.

Таблиця 6. Змістовна характеристика нормативно-правового забезпечення оборонного планування

Назва документу	
Розділ	Зміст розділу
..	...
Назва документу	
Розділ	Зміст розділу
..	...
Назва документу	
Розділ	Зміст розділу
..	...

Завдання 7. На основі опрацювання нормативних документів, що представлені до опрацювання в завданні 6, зобразити схематично:

порядок організації та здійснення військового планування в Міністерстві оборони України, Збройних силах України та інших складових сил оборони;

порядок управління програмою / підпрограмою проєктів в сфері оборони;

порядок управління управління проєктами в сфері оборони;

Завдання 8.

Здійснити аналіз Білої книги 2021 (URL: https://www.mil.gov.ua/content/files/whitebook/WhiteBook_2021_Draft_Final_03.pdf) на предмет висвітлення положень оборонної економіки України. Результат представити у вигляді таблиці 7.

Таблиця 8. Оборонна економіка в Білій книзі України 2021

Номер та номер розділу	Висвітлені положення щодо оборонної економіки

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк10/15

Завдання 9. На підставі відповідних цифрових даних Законів України «Про Державний бюджету України на рік» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>) визначити видатки в межах оборонного бюджету країни за останні 10 років на освіту і науково-дослідну діяльність в сфері оборони та відповідні споріднені до нього показники. Результати представити у вигляді таблиць 9-10.

Провести аналіз отриманих показників та зробити відповідні висновки.

Таблиця 9/ Видатки з оборонного бюджету України на освіту зар.р.

Рік	Видатки на освіту в сфері оборону	Усього видатків державного бюджету	Відхилення від попереднього року		Питома вага видатків на оборону у загальному обсягу видатків (%)
			абсолютне (грн.)	відносне (%)	

Таблиця 10. Видатки з оборонного бюджету України на НДД зар.р.

Рік	Видатки на НДД в сфері оборони	Усього видатків державного бюджету	Відхилення від попереднього року		Питома вага видатків на оборону у загальному обсягу видатків (%)
			абсолютне (грн.)	відносне (%)	

Завдання 10. Опрацювати зміст Закону України «Про оборонні закупівлі» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#Text>) та представити його у вигляді таблиці 11

Таблиця 11

№ та назва статті	Зміст статті

Завдання 11. На підставі опрацювання таких нормативних документів як:

Про затвердження порядку відбору інвестиційних проектів для реалізації яких надається державна підтримка: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.11.2012 №835 (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2013-п#Text>);

Деякі питання управління державними інвестиціями: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 №571 (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/571-2015-п#Text>);

формалізувати у вигляді схем:

порядок відбору інвестиційних проектів для реалізації яких надається державна підтримка;

порядок управління державними інвестиціями;

Кожен з процедурних етапів обох порядків деталізувати та представити в текстовій формі.

Завдання 12. На підставі відповідних цифрових даних визначити оборонні бюджети країни світу за бідь-який рік в межах останніх 10 років та відповідні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-05.01/051.00.1/ДФ/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк11/15

споріднені до нього показники. Результати представити у вигляді таблиці 12.

Провести аналіз отриманих показників та зробити відповідні висновки.

Таблиця 12. Оборонні бюджети країни світу зар.

Країна	Видатки на оборону	Усього видатків державного бюджету	Відхилення від попереднього року		Питома вага видатків на оборону у загальному обсягу видатків (%)
			абсолютне (грн.)	відносне (%)	

8. Методи навчання

Результат навчання	Методи навчання
РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	Вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, тестування), пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладу, дослідницький метод, дискусійний метод
РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	Вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, тестування), пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладу, дослідницький метод, дискусійний метод
РН12. Розуміти роль оборонної економіки в забезпеченні національної безпеки держави, знати її структуру, механізми та закономірності функціонування як у мирний, так і у військовий час, а також вміти застосовувати ці знання для виявлення сучасних проблем оборонної економіки, дослідження механізмів формування військово-економічних, фінансових, ресурсних потенціалів іноземних держав та імплементації результатів досліджень у вітчизняну практику.	Вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, тестування), пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладу, дослідницький метод
РН13. Вміти проводити техніко-економічний, фінансовий та стратегічний аналіз діяльності оборонних підприємств із використанням сучасних аналітичних інструментів, а також робити висновки за результатами здійснених досліджень.	Вербальні (проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції-дискусії, лекції з аналізом конкретних ситуацій), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, тестування), пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладу, дослідницький метод, дискусійний метод, частково-пошуковий метод

9. Методи контролю

В основу системи оцінювання навчальної дисципліни покладено поточний та модульний контроль результатів навчання і принцип накопичення зароблених здобувачем вищої освіти балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк12/15

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять, при виконанні індивідуальної і самостійної роботи.

Контроль виконання індивідуальних завдань - захист індивідуального завдання.

Контроль виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти здійснюється на практичних заняттях дисципліни.

Модульний контроль – це оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу змістових модулів. Модульний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль:

1. Накопичення рейтингових балів в межах дисципліни проводиться в балах, які у підсумку переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

2. Загальна кількість балів на останньому занятті з навчальної дисципліни оприлюднюється здобувачам вищої освіти та виставляється в відомість обліку успішності академічних груп.

3. У випадку погодження здобувача вищої освіти з оцінкою поточної успішності, вона вважається остаточною, враховується як результат семестрового контролю і вноситься у залікову книжку.

4. У разі незгоди здобувача вищої освіти з результатами поточної успішності, оцінка з дисципліни виставляється за результатами дистанційного складання екзамену. До тестування допускаються здобувачі, які отримали 50 і більше балів.

5. У разі, якщо здобувач вищої освіти отримав від 0 до 59 балів, то в відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незадовільно” (“F” та “FX” відповідно до шкали ЄКТС).

Способи перевірки досягнення програмних результатів навчання

В ході вивчення дисципліни досягнення програмних результатів навчання контролюється шляхом застосування наступних видів контролю:

Результат навчання	Методи контролю
РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	усне опитування, тестові міні-контрольні роботи, модульний контроль, захист індивідуального завдання
РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	усне опитування, тестові міні-контрольні роботи, модульний контроль, захист індивідуального завдання
РН12. Розуміти роль оборонної економіки в забезпеченні національної безпеки держави, знати її структуру, механізми та закономірності функціонування як у мирний, так і у військовий час, а також вміти застосовувати ці знання для виявлення сучасних проблем оборонної економіки, дослідження механізмів формування військово-економічних, фінансових, ресурсних потенціалів іноземних держав та імплементації	усне опитування, тестові міні-контрольні роботи, модульний контроль, захист індивідуального завдання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05-05.01/051.00.1/ДФ/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк13/15

результатів досліджень у вітчизняну практику.	
РН13. Вміти проводити техніко-економічний, фінансовий та стратегічний аналіз діяльності оборонних підприємств із використанням сучасних аналітичних інструментів, а також робити висновки за результатами здійснених досліджень.	усне опитування, тестові міні-контрольні роботи, модульний контроль, захист індивідуального завдання

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота														ІЗ	Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								Змістовий модуль 3				
T1	T2	T3	МКР1	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	МКР2	T12	МКР3	10	100
5	5	5	5	10	5	5	5	5	5	5	10	10	5	5		

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 1

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Блок тестових завдань до теми 1 (10 позицій)	2
Блок тестових завдань до теми 2 (10 позицій)	2
Блок тестових завдань до теми 3 (10 позицій)	1
Разом	5

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 2

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Блок тестових завдань до теми 4 (10 позицій)	2
Блок тестових завдань до теми 5 (10 позицій)	1
Блок тестових завдань до теми 6 (10 позицій)	1
Блок тестових завдань до теми 7 (10 позицій)	1
Блок тестових завдань до теми 8 (10 позицій)	1
Блок тестових завдань до теми 9 (10 позицій)	1
Блок тестових завдань до теми 10 (10 позицій)	1
Блок тестових завдань до теми 11 (10 позицій)	2
Разом	10

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 3

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Блок тестових завдань до теми 12 (10 позицій)	3
Ситуаційне завдання	2
Разом	5

Шкала оцінювання

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
	Екзамен	
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Рекомендована література

Основна література

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк14/15

1. Лісовська Ю.П., Лісовський П.М. Воєнна економіка. К.: Ліра-К. Навчальний посібник, 2023, 122 с.
2. Фінанси бюджетних установ : навчальний посібник / Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль ; за заг. ред. Н. А. Дехтяр. Суми : Сумський державний університет, 2020. 229 с
3. Воєнна економіка: підручник / за ред. В. І. Мірненка, І. М. Ткача, В. Л. Рихтюка. Київ: НУОУ, 2011. 332 с.
4. Мунтян В. І. Економіка та оборонні витрати: аналіз зарубіжних досліджень і український шлях розвитку. К.: НДФІ, 1998. 464 с.
5. Мунтян В.І. Оборонний бюджет: світовий досвід та можливі шляхи реформування в Україні: Монографія. К.: Видавничий центр “Просвіта”, 1996 р. 240 с.
6. Кириленко І.В. Основи оборонної економіки: курс лекцій. К. : ВІКНУ, 2009. 135 с.
7. Євдокимов В.В., Грицишен Д.О., Свірко С.В. Бухгалтерський облік в секторі загального державного управління України. Том 1: бухгалтерський облік в бюджетних установах України: підручник /Євдокимов В.В., Грицишен Д.О., Свірко С.В. – Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2017. 1380 с.
8. Бюджетний кодекс України: Закон №2456-VI від 08.07.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

Допоміжна література

1. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
2. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
3. Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід : навчальний посібник / Н. Д. Маслій, М. А. Дем'янчук. Одеса : Астропринт, 2022. 384 с.
4. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В., Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
5. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2020. 440 с.
6. Конспект лекцій з дисципліни «Аналіз діяльності бюджетних установ» для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» другого (магістерського) рівня вищої освіти / Укл. Нашкерська М.М. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2019. 154 с
7. Конспект лекцій з дисципліни «Аналіз діяльності бюджетних установ» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» усіх форм навчання / Федина К. М. Рівне : НУВГП, 2019. 58 с.
8. Бардаш С.В., Свірко С.В., Краєвський В.М. Бухгалтерський облік в державному секторі: філософський дискурс розвитку освітнього компоненту.[монографія], 2024. К.: «Інтерсервіс», 254 с.
9. Про національну безпеку України: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
10. Про Збройні Сили України: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.05- 05.01/051.00.1/ДФ/ ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк15/15

11. Про оборону України: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>

12. Вітвіцький Р. А. Актуальні питання фінансового забезпечення Збройних Сил України в особливий період. Актуальні питання готовності підприємств, установ, організацій та військових частин забезпечення життєдіяльності Збройних Сил України до виконання завдань за призначенням в мирний час та в особливий період. Проблеми та можливі шляхи їх вирішення : матеріали наук.-практ. конф. Київ, 2016. С. 83–87.

13. Левчук О. В. Проблеми фінансового забезпечення розвитку Збройних Сил України. Актуальні питання готовності підприємств, установ, організацій та військових частин забезпечення життєдіяльності Збройних Сил України до виконання завдань за призначенням в мирний час та в особливий період. Проблеми та можливі шляхи їх вирішення : матеріали наук.-практ. конф. Київ, 2016. С. 87–90.

14. Марко І. Ю., Марко Є. І., Чернишова І. М. Зарубіжний досвід забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців / Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. Київ, 2019. № 2 (66).

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. <https://www.rnbo.gov.ua>
3. <https://www.kmu.gov.ua>
4. <https://www.mil.gov.ua>
5. <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. <http://learn.ztu.edu.ua/>
7. <http://www.osvita.org.ua/library/>
8. <http://nplu.org>
9. <http://www.nbu.gov.ua>
10. <https://www.culonline.com.ua>
11. <https://online-condor.com.ua>
12. <https://libretxts.org>